ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Тоҷиддини Баҳриддин дар мавзуи: «Танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқ аз рӯи ихтисоси 5.5.5 – Ҳуқуқи меҳнат; ҳуқуқи таъминоти иҷтимоӣ

Автореферати диссертатсияи Тоҷиддини Баҳриддин ба яке аз масъалаҳои муҳими илми ҳуқуқ – танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат дар шароити муосири рушди муносибатҳои меҳнатӣ бахшида шудааст. Мавзӯи интихобшуда дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ буда, ба такмили низоми ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи меҳнат равона гардидааст.

Дар шароити ҷаҳонишавӣ ва тағйирёбии бозори меҳнат, масъалаҳои идоракунии самараноки меҳнат ва танзими ҳуқуқии он аҳамияти махсус касб мекунанд. Муаллиф кӯшиш намудааст, ки асосҳои назариявии идоракунии меҳнатро таҳлил намуда, ҷойгоҳ ва нақши танзими ҳуқуқиро дар ин раванд муайян намояд. Мубраммияти мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ на танҳо бо аҳамияти умумии он барои рушди ҳуқуқи меҳнат, балки бо зарурати ҳалли мушкилоти мушаххаси амалии танзими идоракунии меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон асоснок мегардад. Дар шароити муосир, ки бозори меҳнат босуръат тағйир меёбад, рақобатпазирии иқтисоди миллӣ ва самаранокии истифодаи захираҳои инсонӣ аз сатҳи танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат вобастагии зич дорад. Илова бар ин, масъалаҳои таъмини ҳифзи ҳуқуқи кормандон, мутобиқсозии муносибатҳои меҳнатӣ ба стандартҳои байналмилалӣ ва тақвияти нақши механизмҳои иҷтимоӣ дар идоракунии меҳнат аҳамияти махсус пайдо мекунанд. Дар ин замина, таҳқиқоти пешниҳодшуда саривақтӣ ва дорои аҳамияти назариявию амалӣ мебошад.

Дар автореферат мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот дақиқ муайян карда шудаанд. Объекти таҳқиқот муносибатҳои ҷамъиятие мебошанд, ки дар

раванди идоракунии меҳнат ба вуҷуд меоянд, дар ҳоле ки предмети таҳқиқот меъёрҳои ҳуқуқии танзимкунандаи ин муносибатҳо мебошанд. Асосҳои методологии таҳқиқот низ дуруст интихоб гардидаанд.

Муаллиф дар рафти таҳқиқот аз манбаъҳои гуногуни илмӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқии миллӣ ва байналмилалӣ васеъ истифода бурдааст, ки ин ба сатҳи баланди илмии кори диссертатсионӣ шаҳодат медиҳад.

Навгониҳои илмии таҳқиқот дар он зоҳир мегарданд, ки муаллиф бори аввал ба таври мукаммал масъалаҳои танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнатро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳқиқ қарор дода, пешниҳодҳои мушаххасро оид ба такмили қонунгузории амалкунанда пешниҳод намудааст.

Муаллиф асоснок намудааст, ки идоракунии меҳнат унсури муҳими низоми ҳуқуқи меҳнат буда, механизмҳои ташкиливу ҳуқуқӣ ва иҷтимоии танзими равандҳои меҳнатиро дар бар мегирад. Дар ин замина, таҳқиқот ба муайян намудани камбудиҳои мавҷуда дар қонунгузорӣ ва таҳияи пешниҳодҳо оид ба такмили он равона шудааст.

Тибқи автореферат, сохтори диссертатсия мантиқӣ буда, ба ҳадаф ва вазифаҳои гузошташуда мувофиқат мекунад. Кор аз муқаддима, якчанд боб, ки ҷанбаҳои назариявӣ ва амалии масъалаи таҳқиқшавандаро фаро мегиранд, хулоса ва рӯйхати манбаъҳои истифодашуда иборат аст.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот бо саҳми муаллиф дар рушди илми ҳуқуқи меҳнат муайян мегардад, аз ҷумла дар самти дақиқсозии мазмуни категорияи «идоракунии меҳнат» ва механизмҳои танзими ҳуқуқии он. Аҳамияти амалии кор дар имконияти истифодаи хулосаҳо ва пешниҳодҳои бадастомада ҳангоми такмили қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар амалияи татбиқи ҳуқуқ ва раванди таълим ифода меёбад.

Заминаҳои методологии таҳқиқот, тавре аз автореферат бармеояд, маҷмӯи усулҳои умумилмӣ ва махсуси ҳуқуқиро дар бар мегирад. Аз

чумла, муаллиф усулҳои таҳлил ва синтез, усули муқоисавӣ-ҳуқуқӣ, усули расмӣ-ҳуқуқӣ, инчунин усули таърихӣ-ҳуқуқиро истифода бурдааст. Истифодаи ин усулҳо ба муаллиф имконият додааст, ки равандҳои ташаккул ва рушди танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнатро баррасӣ намуда, ҳолати муосири онро арзёбӣ намояд. Дар автореферат тавзеҳи муфассали татбиқи амалии ин усулҳо ва саҳми ҳар яки онҳо дар ба даст овардани натиҷаҳои илмӣ ба таври кофӣ инъикос шудааст, ки он арзёбии амиқи асоснокии хулосаҳоро тасдиқ менамояд.

Аз ҷумла, аз натиҷаҳои таҳқиқот лоиҳаи «Консепсияи рушди идоракунии меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи миёнамуҳлат” омода гардидааст, ки дорои аҳамияти назариявӣ ва стратегӣ буда, метавонад ҳамчун замина барои такмилиу ислоҳоти сиёсати давлатӣ дар соҳаи идоракунии меҳнат асос гардад. Ҳамчунин, тавсияҳои амалии пешниҳодшуда, ба такмили қонунгузории меҳнат ва баланд бардоштани самаранокии танзими муносибатҳои меҳнатӣ мусоидат менамояд. Ҳамазамон дар автореферат мазмуни мушаххаси ин санадҳо, механизмҳои татбиқи онҳо ва натиҷаҳои эҳтимолии амалӣ гардониданашон ба таври муфассал ошкор шудаанд. Ин ҳолат арзёбии аҳамияти воқеии амалии пешниҳодҳои муаллифро имкон медиҳад.

Ҳамзамон, дар автореферат баъзе камбудиҳо ва масъалаҳои баҳсталаб низ ба назар мерасанд, ки хусусияти ҷузъӣ дошта, арзиши умумии таҳқиқотро кам намекунанд:

1. Дар автореферат таҳлили муқоисавии таҷрибаи давлатҳои хориҷӣ дар самти танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат ба таври маҳдуд пешниҳод шудааст. Васеъ намудани ин ҷанба метавонист ба ғанӣ гардидани хулосаҳои илмӣ мусоидат намояд.

2. Дар автореферат таҳлили амалияи судӣ вобаста ба баҳсҳои меҳнатӣ нисбатан кам инъикос ёфтааст, дар ҳоле ки истифодаи чунин мавод метавонист ҷанбаи амалии таҳқиқотро боз ҳам тақвият диҳад.

Эродҳои зикршуда ба арзёбии умумии мусбати кор таъсири ҷиддӣ намерасонанд ва хусусияти тавсиявӣ доранд.

Дар маҷмӯъ, автореферат шаҳодат медиҳад, ки диссертатсияи Тоҷиддини Баҳриддин дар мавзуи «Танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” таҳқиқоти илмии анҷомёфта буда, ба мавзуи мубрам бахшида шуда, дорои навоварии илмӣ ва аҳамияти назариявию амалӣ мебошад.

Ҳамин тарик, диссертатсияи Тоҷиддини Баҳриддин дар мавзуи: «Танзими ҳуқуқии идоракунии меҳнат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқ аз рӯи ихтисоси 5.5.5– Ҳуқуқи меҳнат; ҳуқуқи таъминоти иҷтимоӣ ба талаботи муқарраргардидаи бандҳои 31, 33, 34 ва 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 5.5.5 – Ҳуқуқи меҳнат; ҳуқуқи таъминоти иҷтимоӣ мебошад.

Тақриздиҳанда:
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
и.в. профессори кафедраи ҳуқуқи факултети
ҳуқуқ ва гумруки Донишгоҳи
байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории
Тоҷикистон Меликов У.А.

Суроға: 734055, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, к. Ҷаббор Расулов 45/6,
Тел: (+992) 100400879, E-mail: m.umrillo@gmail.com

Имзои Меликов У.А.-ро тасдиқ мекунам:
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси ДБССТ
Ҷураев.Ш.Н.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон, 734055, ш. Душанбе, хиёбони Борбад 48/5
Тел. (+992 237) 234-88-02
Сайт: www.iutet.tj E-mail: dsx_ips@mail.ru «14» мая 2026 сол